

Före 15 september

Av en av St.-T:s militära medarbetare

Då Finland avbrutit sina förbindelser med Tyskland och krävt att de tyska trupperna före den 15 sept. dras bort från finskt område, är det icke något nytt problem, som aktualiseras för den tyska ledningen. Uppgifter har under de senaste månaderna förekommit såväl om förbindelsearbeten i de finsk-norska gränsområdena som även om avtransport av vissa styrkor därifrån. I Nordnorge har avsevärda reduktioner (med ända till 50 å 75 proc.) av besättningstrupperna skett och även de tyska styrkorna i Finland har minskats. Dessa är sammanhållna i den under general Rendulics befäl stående 20:e armén med generalkommandot i Rovaniemi. Armén räknar omkring sex divisioner, vilka bedömts ha varit grupperade så som kartan anger. Divisionerna, som torde ha en genomsnittlig styrka av ungefär 10.000 man, kan betecknas som elitförband med vana vid krigföring i den ödemarksterräng och det svåra klimat, som här är för handen. I armén ingår vidare vissa svaga armé- och kärförband, underhållstrupper samt betydande enheter ur Organisation Todt, vilka varit verksamma inom etappområdet. Armén har stötts av den i norra Finland och Nordnorge baserade 5:e luftflottan, som dock med hänsyn till sitt stora verksamhetsområde är ganska svag och endast omfattar cirka 400 flygplan.

I södra Finland finns, sedan den division m. m., som tillfördes vid juni-krisen på Karelska näset, återtransporterats, endast obetydliga tyska styrkor, vissa organ för underhållstjänst och tidigare permitenttrafik befinner sig i en del hamnstäder och viss baspersonal på ett par flygplatser, varjämte någon marinpersonal torde finnas för att biträda med handhavande och skydd av spärarna i Finska viken. De ytterligt små avdelningar, det här är fråga om, sägs f. ö. redan delvis ha borttransporterats — bl. a. från Åbo — eller står i begrepp att förflyttas.

De i Nordfinland varande styrkornas evakueringsvägar går dels till Bottniska vikens nordligaste hamnar och vidare från dessa förbi Åland och över Östersjön till hemlandet, dels sjövägen via de nordnorska farvattnen, dels över landgränsen till Norge. Tre genomgående landsvägar finns (se kartan), vilkas kapacitet dock ej är säkert känd. Bäst torde kustlandsvägen över Kirkenes och Alfta (Lakselv) vara, ehuru den har många färjställen och känsliga konstbyggnader. Vägen Rovaniemi—Muonio—Skibotn lär vara jämförelsevis bra mellan de två förstnämnda platserna och även den återstående sträckan skall genom omfattande arbeten, varom pressuppgifter talade redan i våras, ha satts gott skick. Även längs denna väg finns ett flertal färjställen men OT-förband har ersatt flera av dem med

broar. Vad vägen Sodankylä—Ivalo—Karasjok—Lakselv angår, är den sämst mellan Ivalo och Karasjok men också här har förbättringsarbeten utförts. Som kartan visar, finns i de finsk-norska gränstrakterna även ett antal tvärvägar, vilka dock antingen är av dålig beskaffenhet eller under arbete. Deras kapacitet är sannolikt mycket ringa. Av järnvägsförbindelser inom det aktuella finska området finns dels kustjärnvägen Uleåborg—Torneå med dess fortsättning till Övertorneå, dels banan över Salla och Rovaniemi till Kemi.

Hur skall man då mot bakgrund av vad här sagts om förbindelserna bedöma tyskarnas möjligheter att genomföra utrymningen av finskt område? Att de divisioner, som står i trakten av Petsamo, inom en fjortondagarsperiod väl kan föras över till norskt område, är klart. Över land är det fågelvägen till Kirkenes från Litsaälven 90 km. och från Petsamo 45 km. I viss utsträckning kan sjötransporter, särskilt av tyngre materiel, vissa förråd m. m., användas. De divisioner, som står i Salla- och Kuusamoriiktningarna, har längs landsvägarna över Sodankylä—Karsjok och Rovaniemi—Muonio icke mindre än cirka 600 km. till norska gränsen. En evakuering av dem uteslutande landvägen måste, även om bil- och järnvägs-transport i viss utsträckning kan ske, bli ett tidsödande och krävande företag. Uppskattningsvis kan man uttala sig för att de nyssnämnda landsvägsförbindelserna används av vardera en division m. m., som bör förfoga över tillräckliga medel för biltransport av cirka $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ av sin styrka. Fördelaktigt vore om här endast en division droges tillbaka, vilken då kunde begagna vägen Salla—Sodankylä—Muonio—Skibotn. Det är också tänkbart att två divisioner kan förflyttas här och vägen över Ivalo lämnas oanvänd. För huvuddelen av de i Salla- och Kuusamoriiktningarna insatta styrkorna,

SKALA 1 MIL 0 10 20 30
Kartan visar landsvägsnätet i Nordfinland och Nordnorge. De tre landförbindelserna mellan den tyska fronten och Norge anges med kraftiga streckade linjer.

underhållsförbanden och den tyngre materielen sker undanförandet lämpligen genom järnvägstransporter till lastningshamnar, t. ex. Uleåborg och Kemi, eventuellt även längre söderut belägna, och därefter sjövägen till hemlandet. Som en hållpunkt för att bedöma det erforderliga tonnaget kan nämnas att enligt engelsk uppgift för transport av en division

med fullständig utrustning krävs minst sex—sju 10.000-tonsfartyg.

En tillbakadragning från finskt område av de tyska styrkorna på ungefär det sätt, som här skisserats, kan bedömas genomförbar inom en fjortondagarsperiod. Men denna tid måste betecknas som mycket knapp och om någon mera omfattande evakuering av förråd e. d. kan exempelvis ej bli fråga. Noggranna förberedelser måste också ha skett i förväg.

Till sist må även nämnas att en mycket förkortad front i Nordnorge skulle ernås mellan trekröset och Lyngsfjorden i höjd med Skibotn eller Hateng. Frontbredden blir endast omkring 50 km., naturen gynnar försvaret och befästningar sägs vara under utförande. Dit syns de tyska förband, som ej föras tillbaka till hemlandet, böra sträva.

Agm.